

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravnništvo v Katoli. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 55.

V Ljubljani, v četrtek 8. marca 1900.

Letnik XXVIII.

Brezobrestno posojilo.

Pod tem naslovom smo že svoj čas napisali članek, v katerem smo pojasnili, kako je mogoče, da država v posamnih slučajih odpiše vračilne zneske. Da so bile naše informacije prave in da je bila tudi pot, katero smo svetovali, pravilna, nam spričuje načrt zakona, ki ga je dne 7. t. m. predložila vlada državnemu zboru.

Zakon slove:

Z odobrenjem obeh zbornic ukazujem, kakor sledi:

§ 1. Vlada se pooblašča, naj se glede iz državnih sredstev v pomoč vsled elementarnih neizglednih prizadetim prebivalcem dovoljenih predujemov v posebnih ozira vrednih slučajih dovolijo olajšave, in sicer s tem, da se podaljša rok za vračevanje teh posojil, ali pa, da se zmanjša visokost posamnih rokov, event. se po višini bede dotičnega dolžnika izjemoma tudi deloma ali popolnoma dovoli odpis teh predujemov.

§ 2. Take olajšave ali odpisi se smejo dovoliti le na prošnjo dotičnikov in potem, ko se je dognala resnična potreba. Državna uprava naj pri razsojevanju o došli prošnji za podaljšanje rokov ali za dovolitev drugih olajšav glede vračevanja onih predujemov, za katere so prevzele poročstvo dotične dežele ali občine, postopa v sporazumu z dotičnimi deželnimi odbori.

Za dobo dovoljenega podaljšanja vračilnega roka se preloži pravica do varščin ali prevzetih poroštev za vračevanje dotičnih predujemov.

§ 3. Vloge, pisma in sploh uradni posli, ki so potrebni pri izvrševanju glede olajševanja pri vračevanju ali odpisov, so prosti koleka in pristojbin.

§ 4. Izvedba tega zakona, ki stopi v veljavo z dnem objave, je naročena mojim ministrom za notranje zadeve, finance in poljedelstvo.

V pojasnilo priobčujemo nastopne razloge, ki so vodili vlado, da je predložila ta zakon:

Velike elementarne neizgledne, ki so v poslednjih 30 letih naglo sledile druga za drugo v posamnih kronovinah in deželah, so povzročile prizadetim krogom prebivalstva neovržno dalekosežno gospodarsko bedo, ki ni zahtevala le trenutne pomočne akcije, marveč tudi nadalje zahteva izvanrednega obzira.

V tem oziru so posebno dovoljena državna posojila, glede katerih že celo vrsto let od raznih stranij opetovano dohajajo nujne prošnje radi odpisa ali podaljšanja roka za vračevanje teh posojil. Te želje izražali so poslanci tudi v raznih resolucijah v visoki zbornici ter dovedli vlado do tega, da prične z obsežno uredbo te zadeve.

Seveda se je na posamne vrste odjemnikov posojila v teku časa več ali manj oziralo potom zakonitega postopanja, in je državna uprava, kakor kažejo deloma še v velikih zneskih izostale stare tirjatve, postopala pri iztirjavanju teh posojil zelo prijetljivo in milo.

Vkljub temu so se po dosedanjih izkušnjah pokazale te olajšave kot nezadostne, prekoračenje zakonito določenih vračevalnih modalitet je bilo pa administrativnim potom nemogoče. Vedno nujnejša potreba, kar najbolj se ozirati na dolžnike vseh kronovin, ki so zaostali z vračili, a se ob enem nahajajo v gospodarski bedi, je pokazala, da ni več možno odlašati z zakonitim pripomočkom.

S predležnim zakonskim načrtom naj se da vladi prilika in oblast, da sme v vsakem posamnem slučaju, vpoštevaje razmere, dovoliti potrebne olajšave glede vračevanja predujemov, event. te predujeme deloma ali popolno izbrisati.

S tem, da si vlada izprošča v to potrebno generelno pooblastilo, ob enem pa v § 1. in 2. zakonske osnove navaja pogoje in okoliščine, v katerih in pod katerimi se le od slučaja do slučaja na prošnjo strank in v posebnih ozira vrednih okoliščinah izjemoma smejo dovoljevati najprej olajšave pri vračevanju predujemov, in ako ne zadostujejo te ugodnosti, nadalje tudi odpisi, s tem hotela je vlada le izraziti, da bo izključeno brezmejno dovoljevati kake olajšave celim skupinam brez ozira na razmere posamnikov. Tak korak bi namreč ne pomenil le nepravilnega dovoljevanja olajšav vsem zastalim dolžnikom brez izjeme, marveč bi se ne strinjal z obzirnostjo na državno gospodarstvo, ki je tudi tu nujno potrebna ne glede na najblagohotnejše postopanje v tej zadevi.

Predujmi iz državnih sredstev se razdele v tri kategorije. V prvo kategorijo spadajo brezobrestna posojila, v drugo obrestna posojila, ki so se jela že vračevati in pri katerih se ni dovolila še nikaka ugodnost, v tretjo konečno posojila, ki se še prično vračevati v prihodnjih letih, kakor pogorelcem v Stryju, potem ponesrečencem vsled potresa na Kranjskem v letu 1895., kakor tudi poškodovancem vsled povodnji.

Ako vlada želi, da se dobrote napominanega zakona raztegnejo event. tudi na prej označeno kategorijo predujemov, meni s tem le izpolniti dolžnost previdnosti.

Z malimi izjemami se prično obroki za vračevanje teh posojil v prihodnjih letih in celo v slučaju, da izostanejo večje elementarne neizgledne in gospodarske bede, ni neverjetno, da se bodo vsaj glede onega dela dolžnikov, katere so v poslednjih letih opetovano zadele elementarne neizgledne in potrebujejo toraj delj časa, da si opomorejo, pokazale one težkoče glede rednega odrajanja vračevalnih obrokov, ki so dovedle vlado, da je predložila ta načrt.

Želeti je toraj, da se poskrbi pravočasno tudi glede te vrste posojil.

Kar se konečno tiče §§ 3 in 4 zakonske predloge, temelji prvi na običajno dovoljeno prostost koleka in pristojbin pri zadevah, tičočih se podpor vsled uim, drugi pa vsebuje izvršilno določbo.

Iz tega vidimo torej, da mora prositi vsak prizadeti sam za-se. Prosi lahko: 1. da se mu obroki prestavijo; 2. da se mu število obrokov zviša, oziroma vračevalni zneski znižajo; 3. da se mu deloma ali popolnoma izbrišejo posojila.

Želeti moramo, da se ta zakon čim najpreje sklene. V kratkem priobčimo vzorce, po katerih se lahko sestavljajo prošnje. Od poslancev pa pričakujemo, da bodo z vsemi svojimi močmi podpirali to zadevo.

Državni zbor.

Dunaj, 7. sušca.

Gosposka zbornica.

Včeraj se je sošla gosposka zbornica, da po svojih govornikih izrazi mnenje in sodbo o vladnem programu. Debate so se udeležile vse tri stranke. Mnogi so pričakovali, da morda avstrijski perij najdejo in vladi pokažejo primerno pot iz labirinta ter

bato so posegli govorniki, ki po svoji politični preteklosti in socialnem stališču izražajo in zastopajo programe ter merodajne stranke. In vendar ne moremo trditi, da so ti državniki razkužili politični zrak ter parlament ozdravili večletne hripe. Culi smo odmeve iz poslanske zbornice. Gospodje so naglašali potrebo miru in sprave, obsojali so obstrukcijo, obžalovali propad produktivnih stanov, in vendar navzlic vsem lepim besedam obstali v starih utrdbah strankarskih tradicij. Tako so levičarji ubirali staro melodijo o slovanski povodnji v Avstriji in o obupnem boju nemškega ljudstva za svoj obstanek. Ponavljali so zahtevo nemškega državnega jezika, ob enem pa češko-nemškim spravnim pogajanjem želeli najboljši uspeh. Torej v eni roki oljko miru, v drugi pa ostro brušeno bodalo.

V imenu stare ustavovorne stranke so govorili knez Auersperg, knez Fürstenberg, grof Kottulinsky in baron Lemayer; v imenu srednje stranke je grof Meran zagovarjal nemščino kot posredovalni jezik, obsojal obstrukcijo in radikalizem.

Izmed desnice so govorili dr. vitez Madeyski, baron Rieger in dr. Albert. Dr. vitez Madeyski je izražal ozko poljsko stališče zgodovinskega prava, na katero se Poljaki vedno sklicujejo nasproti Rusinom. To pravo pozna narode prve in druge vrste in odtod izvira nezanesljivost poljskih poslancev v kritičnih trenutkih.

Jasno, odločno in z mladeniškim ognjem je včeraj mnogoletni voditelj češke delegacije, 82letni dr. baron Rieger zagovarjal pravo avstrijsko misel narodne ravnopravnosti. Naravno, da se je v prvi vrsti bavil s češko-nemškim vprašanjem. Ako pred leti baron Scharschmid ni prodl s svojim predlogom glede nemškega državnega jezika, je to danes še manj mogoče. Že nad 50 let se v Avstriji igramo z ustavo; polje raznih ustavnih prememb je kakor v Rimu »Forum romanum«, koder leže razmetane razvaline raznih krasnih stavb. Sedanji parlament je preokoren, ker prevelik, zato je treba z jezikovnim vprašanjem rešiti tudi ustavno. To bi bil obrat žalostnih avstrijskih razmer.

V debato pa se je oglasil tudi ministerski predsednik dr. pl. Körber, ki je zopet jezikovno vprašanje označil kot os parlamentarnih razmer. On še vedno upa, da je sprava mogoča; treba je strankam le poguma, da se ne ustrašijo težav. V ostalem je ponavljal svoj gospodarski program in naglašal potrebo organizacije pri upravnih uradih.

Gosposka zbornica je govorila, a njeni sveti ostanejo bržčas brez sadu.

Volitev podpredsednika.

Zadnje dni je bilo mnogo govorenja in ugibanja glede novega podpredsednika. Vedno se ni mogla zjediniti v tem vprašanju. Poljaki in katoli. ljudska stranka so omahovali do zadnjega trenutka mej desnico in levico ter večinoma omahnili na levo stran. Tudi Čehi so se šele danes pred sejo odločili, da kandidujejo dr. Začka proti Pradeju za prvega podpredsednika. Temu sklepu se je pridružila tudi »Slovanska krščansko-narodna zveza«. Volitev se je vršila mirno. Izvoljen je bil, kar je bilo že gotovo, Prade s 163 glasovi. Dr. Začek je dobil 93 glasov, 52 glasovnic je bilo praznih, 7 glasov je dobil soc. demokrat Steiner, 2 dr. Funke, 1 glas grof Stürgkh. Levičarji so s heil-klici

poslanci so mej štetjem glasov zapustili dvorano.

V bodoči seji bode volitev drugega podpredsednika. Zatrjuje se, da dr. Začek prevzame kandidaturo za to mesto.

Ministerska zatožba.

Danes je bila na dnevnem redu zatožba nemške ljudske stranke proti bivšemu ministru Wittekemu zaradi uporabe § 14. Predlog je kratko utemeljeval posl. Kaiser. Predlog je zagovarjal samo soc. demokrat Rieger, vsi drugi levičarji so se izbrisali kot govorniki. To je jasen dokaz, da je ta zatožba bila navadna komedija.

Jako dobro je to komedijo označil dr. Stransky kot umikanje levičarjev v vladni tabor. Zatožba nima nobene pravne podlage. Levičarji naj bi tožili ustavo. A tega ne storé, ker jo potrebujejo proti Slovanom.

Pri tej priliki so se ostro sprijeli soc. demokratje in dunajski antisemitje, katerim nemški liberalci in soc. demokratje očitajo, da je Wittek podpiral novo volilno reformo za dunajsko mesto v smislu antisemitov.

Da bi levičarje spravil v zadrego, predlagal je češki poslanec Janda glasovanje po imenih, kar je vzbudilo velik smeh. Neki levičar zakliče, naj vrata zapró, da se poslanci ne odtegnejo glasovanju. Od desnice je ostalo v zbornici jako malo poslancev. Odtegnili so se glasovanju, ker niso imeli povoda glasovati za zatožbo niti za zaupnico vladi. Glasovalo je le 154 poslancev, od teh 60 za zatožbo, 94 proti. Predlog je bil torej odklonjen in nemška komedija hitro končana.

Konečno je zbornica vsprejela načrt zakona, s katerim odpade rentni davek od obrestij pri zastavnih pisemih dež. hipoteknih bank in drugih denarnih zavodov, ki sloné na načelu vzajemnosti. — Prihodnja seja v petek.

Sklep hrvatskega sabora.

Iz Zagreba, 25. febr.

(Konec.)

Spremembe v tej nagodbi pa ogerska vlada noče, ker je to v njeno korist, Hrvati pa so tako slepi, da nočejo skrbeti za-se, nego za Mažara. Tako vsaj posnemamo iz besed, ki jih je govoril poročevalec Egersdorfer prigodom razprave o razsodbi stroškov in dohodkov za leto 1898. On je dokazoval, da mora hrvatski sabor brez vsake razprave vse račune sprejeti in odobriti, ker jih je sprejel že ogerski sabor in vrhovni računski dvor.

Ko mu je poslanec dr. Vrbanić temeljito dokazal, da ima Hrvatska pravico, v svojem saboru preiskovati, so li ti računi tudi resnični glede Hrvatske, odgovoril mu je omenjeni poročevalec, da je vse dokazovanje govornikovo prazna teorija, in da je Hrvatska z Ogorsko ravnopravna le tedaj, kadar se ž njo kaj dogovarja, drugač pa je le odvisna. Kaj takega se v hrvatskem saboru še ni slišalo in mi se čudimo, da se na te besede od opozicije ni reagiralo. Opozicija pač ve, kdo jih je izgovoril, pa je rajše molčala.

Hrvatski sabor je z malimi presledki zboroval cele tri mesece. Narod ima od njega vrlo malo koristi v gmetnem pogledu, kajti ravno za oni stan, ki je najvažnejši v deželi, za kmečki stan, se ni sklenila nobena koristna postava, premda je opozicija predložila vrlo važno postavo o takozvanem

na Hrvatskem silno propada in skrajni čas je že, da se zanj zavzame tudi narodno zastopstvo. To je storila opozicija že z mnogimi predlogi, ki so bili pa do zdaj žalibog od vladne strani vselej odbiti. Omenjeni predlog o minimumu je v toliko potreben, da se hrvatski kmet popolnoma ne iztisne s svojega posestva, kajti tuji življi tišče od vseh strani, posebno v Slavoniji, pa se je bati, da se dežela ne odnari. Vlada je sicer obljubila, da bode o tem predlogu razmišljala ter izdelala postavbo, če bode treba, vendar pa se po izjavi banovej ne smemo mnogo nadjati, ker on ni zavzet za tako postavbo, češ, da vse to ne bode narodu nič pomaglo, če se sam ne osvesti in si tudi sam ne pomaga. Naj ne pričakuje narod vse od vlade, nego naj se sam združuje in v tem slučaju je pripravna vlada, podpirati združna podjetja. Ti nazori o združevanju niso krivi, toda na Hrvatskem je narod tako zaostal, da ni verjetno, da bi si mogel pomoči brez vladne podpore, in opozicija je zagradel zahtevala od sabora, da ne prepusti tega važnega vprašanja navadnej usodi vseh njenih predlogov.

Sicer pa more biti opozicija zadovoljna z moralnim vspehom, ki si ga je zadobila v letošnjem saborskem zasedanju. Brez opozicije bi bilo v saboru zares mrtvo. Gotovo je, da se brez opozicije ne bi razpravljalo o nobenem predlogu, ki se tiče narodne časti in hrvatskega državnega prava. Opozicija je spravila taka vprašanja na dnevni red, da se v zunanem svetu ve, da se Hrvati še vedno zavedajo svojih pravic in da se hrvatsko vprašanje vendar le ne da zbrisati z dnevnega reda s kakšnimi navadnimi frazami, kakor se to večkrat čuje v ogerskem saboru, kjer se nadejajo, da bodo mogli s Hrvatsko kmalu tako ravnati, kakor s Slovaško.

Razprava o Reki je mogla Mažare podučiti, kako neosnovane so njihove zahteve gledete pomorske luke, in mnoge interpelacije glede porabe mažarskega jezika pri zajedniških uradih na Hrvatskem so mogle Mažarom odpreti oči, da je vendar vse to, kar oni počno, nepostavno in da se hrvatski narod ne bode nikdar sprijateljil s tem njihovim nasiljem. V tej borbi je hrvatska opozicija vztrajna, pa se more zagradel nadejati, da bode slednjič tudi zmagala.

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. marca.

Volitev prvega podpredsednika poslanske zbornice se je včeraj srečno izvršila. Izvoljen je bil z levčarskimi glasovi nemški zagrozenec poslanec Prade, ki je opetovano izjavil, da Nemci ne bodo prej mirovali, dokler se jim ne ustreže z nemškim državnim jezikom. Večina je sicer pokazala svojo mržnjo s tem, da je, kakor Čehi in Jugoslavi, volila poslanca Začeka, ali pa oddala prazne glasovnice. Le nekaj desničarjev je v svoji ljubezni do zveličalne nemščine oddalo svoj glas levčarskemu kandidatu Pradeju. Toda nam se zdi, da se je desnica, oziroma da so se slovanski poslanci postavili vse premalo. Slovanski poslanci, ki zastopajo tako ogromno večino slovanskega prebivalstva, naj prepuščajo mesti predsednika in prvega podpredsednika poslancem, ki zastopajo le nekaj milijonov avstrijskih Nemcev! Kaj takega je pač mogoče le v našem parlamentu, kjer je ravnopravnost samo na papirju. Slovanska večina, ki bi morala zahtevati to, kar imajo sedaj Nemci, se zadovolji z — drugim podpredsednikom.

Banffy proti „Vaterlandu“. Drzni nastop bivšega ogerskega ministerskega predsednika barona Banffya in njegovih sekundantov nasproti dunajskemu „Vaterlandu“ ni dovedel še do nikakega uspeha. Vkljub vsestranskemu poizvedovanju Banffy ne more zaslediti avtorja in ga pozvati na odgovor. Po svojih sekundantih je jel sedaj poizvedovati mej člani ogerske poslanske zbornice. V prvi vrsti sta se spravila nad katoliško ljudsko stranko, ter pritiskala na nje posamezne člane, naj jima razodenejo, jeli avtor „Vaterlandovega“ dopisa v njih vrstah. Kajpada tudi tem potom nista prišla na pravo sled. Ta neuspeh grozno boli kavalirja Banffya, in ne ve se, kakih sredstev se bo še poslužil v dosego svojega namena.

Pomtloščenje srbskih zarotnikov. V dunajskih diplomatskih krogih se je te dni govorilo, da bo kralj v kratkem pomiloštil „napadalce“ kralja Milana, vsaj večino izmed njih, a le na ta način, da se to na zunaj ne bo poznalo kot nekako priznanje, da so obsojenci res nedolžni, ker bi se potem blamirala vsa srbska vlada. Ob obletnici proglašenja Srbije za kraljestvo bo namreč izdal kralj odlok o spl. šnem, vsako leto navadnem pomiloščenju, katerega bo poleg zarotnikov deležnih tudi več drugih kazencev. Na ta način se bo pokazala samo kraljeva „dobrohotnost“, zahtevi Rusije in Avstrije bo pa tudi ustrezelo. S takim načinom rešitve sramotne afere bi pa evropska diplomacija ne smela biti zadovoljna.

Mej vzroke sedanje južno-afriške vojske prištevajo po pravici poučeni krogi v prvo vrsto bojazen londonskih vsemogočnih kapitalistov, da se nekega lepega dne Transvalci in Oranji polaste vseh bogatih zlatih in dijamantnih rudnikov na tem ozemlju, čez katere sedaj gospoduje takozvana Chartered kompanija. Člani te lepe kompanije so pa po precejšnji večini zelo visoke osebe. Omenjamo tu le sledeče: zeta kraljice in valeskega princa, več članov kraljeve rodbine, več višjih častnikov in parlamentarcev. Take člane šteje ta družba, kateri, mnogona temje kdo gospoduje v južno-afriških republikah. V tej družbi, v kateri igra zelo važno ulogo dijamantni kralj Cecil Rhodes, je toraj iskati provzročiteljev nesrečne in sramotne vojske, nad katero se zgraža većinoma vsa Evropa in Amerika.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 8. marca.

Šestdesetletnica prof. dr. Greg. Kreka. Danes obhaja dični naš rojak profesor dr. Gregorij Krek, znan po vsem učnem s etu kot slavist, svojo šestdesetletnico svoje docenture na graškem vseučilišču. Njega velike zasluge za vedo in naš narod so pač znane slovanskemu svetu. Obširnej življenjski opis tega našega odličnjaka in zasluge njegove na polju slovenske prosvete prinaša »D. in S.« Graško dijaštvo in graški rodoljubi se pripravljajo, da dostojno proslave moža, ki je navzlic marsikakim britkim izkušnjam in izrazom nehvaležnosti ohranil gorko srce in delavno roko za nas Slovence v obče, zlasti pa za graško slovenstvo in graško dijaštvo posebej. Sinoči so mu priredili filozofi-slavisti časten večer ter mu izročili album s fotografijami vseh njegovih učencev. Danes zjutraj mu je priredilo graško dijaštvo prisrčne ovacije v predavanju. V soboto bo slavnostni komers, ki ga priredi »Triglavl« z drugimi slovanskimi društvi in drugimi odličnimi rodoljubi v čast profes. Kreku. Tudi mi se pridružujemo Krekovim slavilcem ter mu kličemo: Na mnogaja leta!

Romanje v Rim. Z ozirom na okolnost, da se vožna cena za udeležnike romanja v Rim zniža znatno le tedaj, ako je dovoljen posebni vlak, in da se ta dovoli le tedaj, ako se romanja udeleži vsaj 450 oseb, poziva pripravljalni odbor vse one, ki se mislijo udeležiti romanja, a svoje udeležbe dosedaj še niso priglasili, da store to čim preje, gotovo pa do 15. t. m. Iz Kranjske je pri-glašenih sedaj nekaj čez 300 udeležnikov.

Drugi podpredsednik. Kot se nam poroča z Dunaja, vzdržujejo Čehi kandidaturu dr. Žáčka tudi za drugo podpredsedniško mesto. Iz tega se jasno vidi, koliko so vredna poročila v raznih nemških židovskih listih in v slovenski pisanem »Narodu« o tem vprašanju. Krščanska slovanska zveza ni imela nobene seje in vendar oznanjajo sedaj Berk sa, sedaj Ferjančiča, sedaj zopet Wachnianyna za kandidata. — Iz teh notic se reži žid Penizek v vseh svojih znanih lastnostih. Meša kot se židu spodobi. Ker bi ničesar ne pomagalo njemu klicati, naj ga bodi sram, pa kličemo vsaj vsem pametnim Slovencem, naj vsako poročilo, ki izvira iz Penizekove kuhinje in se pri nas v »Narodu« pojavlja, vsprejemajo s tisto opreznostjo, katero zasluži priznana resnicoljubnost in objektivnost imenovanega žida.

Gonja proti katoliški ljudski stranki. Dogodki v včerajšnjem državnem zboru so žalostni. Desnica je padla. Kathrein-ova politika ji je — že mrtvi — spisala mrtvaški list pri volitvi prvega podpredsed-

nika. Mož se ne zaveda, da bo prvi, ki ga bodo vrgli levičarski Nemci, on sam in njegova stranka. Najhujše je pa to, da ne upošteva, s kakšno silo bodo planili sedaj proti nemški katoliški ljudski stranki vsi liberalci med Čehi, Slovenci in Hrvati. Porabili bodo to priliko, da bodo s svojo staro sleparsko logiko napadali katoliška načela sploh! In vendar smemo reči, da je brez dvojbe več Poljakov glasovalo za Pradeja, nego njenih članov in da nemška katoliška ljud. stranka nima nobenega povoda, ogrevati se za mlado-češko obstrukcijo. Mi izvršujemo le svojo dolžnost, da že naprej opozarjamo, kam bodo streljali naši nasprotniki samo iz svojega sovraštva proti našim načelom.

Občinski svet ljubljanski ima danes zvečer ob 6. uri izredno sejo.

Pastirski list tržaško-koperskega škofa Andreja Marije. Iz »Edinosti« posnemamo, da letošnji pastirski list za postni čas, izdan od vladike tržaško-koperskega, omenja, da to leto ostane znamenito po dveh dogodkih: stoletje se završuje in sveto leto je. Nadaljuje povdarja pastirski list, da smo vsi bratje in otroci istega Očeta, kateremu moramo ob koncu stoletja na poseben način izkazati svojo ljubezen. 19. stoletje je bilo gotovo stoletje napredka. Neštevilni so sadovi človeške znanosti, velikanske so razne iznajdbe na vseh poljih znanja. A človek, mesto da bi se posluževal teh iznajdeb, da bi po njih poveljeval Stvarnika narave, se je prevzel ter je zgrešil svoj pravi namen. Pastirski list opisuje potem napade na cerkev in na nje poglavarje in slika posledice temu napadanju. Za tem pa kliče: nazaj k Bogu! Omenivši, kako so se verniki, navdani s pravimi krščanskimi čutili, združili v mejnarodno društvo v slovesno proslavo Odrašenika ob zaključku stoletja, opisuje sredstva za povrnitev k Odrašeniku. Ob tej priliki naznanja, da bo letos romanje v Rim in Loret ter izreka mnenje, kdaj in kako bi bi bilo najprikladnejše za romanje, ter naznanja tudi stroške potovanja. Priporoča tudi, naj bi se v proslavo Odrašenika koncem devetnajstega stoletja postavil na najvišji gori Istre, na Učki, primeren spomenik, najbolje križ. — Omenivši, da je sveto leto začelo o Božiču, opisuje pastirski list prastaro navado odpiranja vrat v cerkvi sv. Petra v Rimu povodom začetka svetega leta. To sv. leto se obhaja letos v Rimu, le tam se je mogoče udeležiti dobrot svetega leta. Vendar se nadeja, da se bo prihodnje leto sv. leto praznovalo po vsem svetu. Za tem opisuje odpustke, dovoljene za sveto leto in priporoča vernikom, naj se jih poslužujejo v obilni meri.

Premeščen je č. g. Alojzij Kramar s i č od sv. Kunigunde kot drugi kapelan v Vitanje.

Slovansko navaljevanje v Gradec. »Grazer Tagblatt« je ves iz sebe, ker si je drznila Nadina Slavjanska nastopiti v Gradcu. Najbolj ga pa jezi, da je zbor zapel kot namček slovenski »Naprej«. Nadina je namreč spoznala, da so med gosti malone sami Slovani. »Tagblatt« pač najbolj peče dejstvo, da je v Gradcu toliko Slovanov, da napolnijo tudi sami največje dvorane. Upamo, da bode takih invazij čedalje več v Gradec.

Zavarovanje poslov. Ravnokar se razpošilja po Ljubljani vpraševalne pole gospodarjem za ustanovitev mestne bolniške blagajne za posle, katera bi prevzela v smislu § 21 časasnega poselskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano gospodarju naloženo plačilno dolžnost za obolele posle, če se le ti brez ozira na domovinstvo v dež. bolnico oddajajo. Po navedenem zakonu so namreč gospodarji dolžni plačati za 14 dni vse troške za hrano in zdravljenje bolnega posla v bolnici. Ti oskrbovalni stroški znašajo 1 krono 6 vin. na dan, torej za 14 dni 22 K 40 vin. Zavarovalnina namerava se približno določiti na 2 K 40 vin. od vsakega posla na leto. Zavarovati se nameravajo pa le privatni posli, ker so obrtni posli itak zavarovani za slučaj bolezn pri okrajnih bolniških blagajnah.

Mlini pod zemljo. Včeraj smo naznanili, da bode »Slov. kršč. soc. zveza« v proslavo 90letnega jubileja priredila v nedeljo zvečer predstavo v »Katol. domu«. »Mlini pod zemljo« ali »Zadnje ure paganstva v Rimu« je prekrasna velika krščanska drama in za dramatični odsek »Zveze« je

častno, da srupe po kratkem svojem obstoju že na tako težavne igre. Igra je spisana na tej-le zgodovinski podlagi: Ko je Teodozij Veliki potolkel vsiljenca Maksima ter Valentinijana posadil na zahodno-rimski prestol, obhajal je dne 13. julija 388. slavnosten vhod v Rim. Pri tej priliki skušali so paganski duhovniki doseči pri cesarju, da bi v Rimu na trgu zopet smeli postaviti žrtverik boginji zmagovalki (Victoria), katerega je bil dal Gracijan podreti. Teodozij, nejevoljen zaradi neprestanih uporov poganškega prebivalstva, se ne zmeni za nobene prošnje, še celo ostale hramove malikovalske, kolikor jih je še ostalo, da podreti. Pri tem pridejo grozne hudobije na dan. V kletih, pod hramovi starih bogov so se nasle cele skladalnice otroških glav; bile so to žrtve paganske zmotenosti. Ob enem so se zvedela tudi druga zlodejstva. V Rimu so stala velikanska poslopja, v katerih se je pekel kruh mestnim prebivalcem, a pod njimi v podzemeljskih prostorih se je mlelo na ročnih mlinih žito. Kamene so vrtili sužnjiki, a za kazni tudi prosti Rimljani. Ker pa je bilo delo težavno, umirali so delavci tako, da so se gospodarji takih mlinov poprijeli groznega sredstva, da so dobivali novih mož. Nad mlino so nastavljali namreč pivnice, kamor so vabili posameznike; kdor je stopil v tako sobo, vdrla so se pod njim tla, in zdrčal je pod zemljo, odkoder ga nikdar ni bilo več mej svet. Ko zaide tako neki hraber Teodozijev vojak pod zemljo, zažene se s svojim mečem med sužnike ter jih prisili, da mu pokažejo izhod. To se kmalu povsod razve, na kar da Teodozij one roparske jame odpraviti. »Zveza« si je zato priliko omislila nove lepe kulise, katere je spretno naslikal slikar g. Bradaška ml. Upamo, da bode prihodnje nedeljo udeležilo se proslave sv. očeta v »Katoliškem Domu« tudi katoliško meščanstvo ljubljansko in da bode tako v nedeljo zvečer res sijajna manifestacija katoliške naše časti.

Iz Kranja. Cerkevno petje in orgljanje je prevzel g. Mohor iz Šmartnega, vrli pevodja pevskega društva »Kranj«. — Danes ob 1. popoldne je tukaj umrl za jetiko sedmošolec Ivan Potočnik v 19. letu svoje starosti. Ležal je 7 tednov, a bolehal je prej že več mesecev. Doma je bil v Rovtuh pri Podnartu. Pred tremi leti je izgubil svojo mater. Turkova hiša, ki žaluje po kratkem presledku zopet pri novem grobu, naj se tolaži s tem, da se je pokojni nadarjeni Ivan prav lepo krščansko pripravljal za večnost; dvakrat je bil previden s svetimi zakramenti. Pogreb bo v petek popoldne. Večna luč naj mu sveti!

Shod avstrijskih poštarjev se je vršil, kot smo naznanili, predvčeraj na Dunaju ob obilni udeležbi. Blizu 12.000 poštarjev na deželi je zastopalo 1450 delegatov, ki so došli z vseh strani naše monarhije. Zborovalce je pozdravil najprej župan dr. Lueger, ki je izjavil, da bo po svojih močeh deloval za uresničenje upravičenih zahtev. V predsedstvo so bili izvoljeni delegatje Stoiser, Hopp, Baar, Kottik in Bul. Trgovinsko ministerstvo ni poslalo svojega zastopnika k shodu, kar se je javno grajalo. Po šesturni razpravi so bili vsprejeti znani predlogi glede zboljšanja položaja poštarjev.

„Südsteierische Post“ obsojena. »Südsteierische Post« je pred porotniško obravnavo proti učitelju Gostinčarju pisala, da je splošno mnenje, da je g. Gostinčar nedolžen, ker je ciljal v silobranu. To so potrdili tudi konečno porotniki. Drž. pravdn. pa je sedaj »Südsteierische Post« tožilo, češ, da je s tako pisavo list vplival na porotnike, in odgovorni urednik gosp. Ed. Jonas je bil obsojen v globo 100 kron ali v tedenski zapor. »Deutsche Wacht« v Celju je cele mesece sramotila Gostinčarja. Prav bi bilo, da bi oblast prišla list celjskih heilovcev.

Učiteljske spremembe na Spodnjem Štajerskem. Stalni učitelj je imenovan gospod Fran Cmerešek v Ločah. Začasni šolski voditelj v Stranica je postal gospod Beno Serajnik, učitelj v Čadramu. Gospica Leopoldina Kališ iz Ljubljane je postala stalna učiteljica v Gornjem Gradu. Gospica Olga Bradaška je postala pomožna učiteljica pri Sv. Vidu pri Ponikvi.

Socialni demokrat pred porotniki. Vodja štajerskih krščanskih socialcev doktor Schöppel je tožil socialno-demokratskega

urednika lista »Arbeiterwille« radi razžaljenja časti. »Arbeiterwille« je očital dr. Schöppelnu da »laže in obrekuje«, »vohuni in denuncira« in da je mož brez časti. Porotna obravnava je dognala, da je socialno-demokratski urednik dr. Schöppelna infamno obrekel. A graški porotniki so soc. dem. oprostili. Štajerskim katoličanom se vedno bolj vsiljuje prepričanje, da pred graško poroto katoličanom ni mogoče ničesar doseči! »Arbeiterfreund« dostavlja: »Ta obravnava je zopet dokazala, da smo katoliški državljani v kat. Avstriji v mnogem oziru brezpravni. Zato ne moremo storiti drugega kakor ožigovati posebno umazane slučaje, one ljudi pa, ki se iz strankarstva ne boje ne laži ne obrekovanja, izročiti javnemu zaničevanju«.

Nesreča na železnici. Na Pragarskem je včeraj zvečer povozil stroj vlaka nekega priklepača. Možu je spodrsnilo, ko je stroju priklepil voz. Kolo strojevo mu je šlo čez prsi in nogo, katero mu je pri kolenu odrezalo.

Goriške novice. V Krminu je umrl g. Franc Toroš, bivši župan v Medani. — Rahel potres so 4. t. m. čutili tudi v Gorici. Tresla se je posoda na omarah. — Jutri gostuje Nadina Slavjanska v Gorici. — Goriški Lahoni so pričeli strastno agitacijo, da bi izključili slovenščino iz kapucinske cerkve. Ne bo šlo! — Danes ima nova »narodno-naprodna« stranka na Goriškem organizacijski shod, katerega skličejo Gabršček in advokata Stanič ter Tuma.

Napač. Včeraj je nesla neka žena tržaški tvrdki Fano & Morpurgo znesek 12.000 kron. Na stopnjicah imenovane hiše je prišel za njo neznan mož, ki jo je napadel in ji hotel iztrgati denar. Žena je klicala na pomoč in s tem prepodila napadalca. Slični prizori se v Trstu vedno ponavljajo.

Ponesrečen drvar. Danes zjutraj ob 1/9. uri pripeljali so iz Kočevja drvarja Andreja Grinsajha, kateremu je padel en hlood na desno nogo in mu jo od kolen do stopal popolnoma zmečkal. Ponesrečeni bil je z ljubljanskim rešilnim vozom prepeljan v deželno bolnico.

Ljubljanski tatovi. (Tat v sv. Petra vojašnici.) Ivanu Močanu, naredniku 17. pešpolka 6. stotnije, bila je ukradena iz telovadnice mej tem, ko je telovadil, na oknu ležeča denarnica z vsebino 30 K in srebrna ura z verižico. — (Tat v kuhinji.) Ani Poggačnik, gostilničarki v Vodmatu, je neznan tat ukradel iz kuhinje velik kuhinjski nož, vreden 2 K. — Maksu Samecu, enoletnemu prostovolju, je bil v vojašnici ukraden plašč, vreden 120 K. Dobil se je v zastavnici. Zastavil ga je nek vojak 27. pešpolka za 4 K.

Aretovanec. Policija je danes aretovala nekega Fr. Kranjca iz Verače, okraj Kozje. Istega preganja radi hudodelstva tatvine in goljufije okrožno sodišče v Celju.

Dijak realec Lukas, kateri je vsled slabega spričevala ušel od doma, prišel je nazaj k svojemu očetu. Bil je na Ogerskem pri stari materi.

Nevaren tat. Alfonz Zaruba bil je včeraj zasačen na Kongresnem trgu v hiši št. 5 ob 1/10. uri po noči, ko je stikal po hiši. Poklicanemu stražniku bi bil rad utekel, a je padel po stopnicah in se potolkel. Isti je še le nekaj časa v prostosti. Bil je sedem let zaprt radi hudodelstva tatvine.

Stavka premogarjev. Število stavkujočih se zmanjšuje od dne do dne. Grozna beda sili delavce k delu. Najkrepkejši se drže delavci v Moravski Ostrovici. Res žalostno, da se tudi sedaj še ne zgane vlada in z določnim korakom ne konča nejednakega boja, v katerem se tisoče pridnih delavcev in njihovih rodbin bori z gladom in obupom.

Po nevesto prišel. Grozno dogodbico pripovedujejo francoski časopisi. V Parizu je bil mladi arhitekt Friderik D. zaročen z lepo Marto C. Pretekli mesec bi morala biti poroka, a mladi mož je zbolel in v nekaj dnevih umrl. Nevesta je skoro žalosti zblaznela. Mati ženina je požrtvovalno skrbela za ubogo dekle. Prijateljicam svojim je dekle prerokovalo svoj solzami: »Zadnje besede Friderikove so bile: »Pridem po Tebe. Združena bodeva v smrti. Počakaj me ob uri smrti moje čez mesec dni v moji mrtvaški sobi«. Prijateljice si niso upale povedati teh blodenj Friderikovi materi, da bi je še bolj ne uža-

lostile. 23. februarja je preteklo mesec dni od Friderikove smrti. Tistega večera se je Marta oddaljila zgodaj v svojo sobo, češ, da ji je slabo. Friderikovo mater je začelo po noči skrbeti za Marto in šla je pogledat v njeno sobo, kako se počuti. Ni je bilo v sobi. Strahoma je mati preletela hišo in prišla tudi v sobo, v kateri je umrl njen sin. Ondi pri vratih je sedela Marta v beli obleki. Hotela je poklicati Marto, a v tem trenutku potegnil je močan veter in luč v sobi je ugasnila. Mati je položila roko na Martine ramene. Marta je divje zakričala, meneč, da je prišel ponjo ženin ter se zgrudila brez zavesti na tla. Strah jo je umoril.

Iz raznih krajev. Telefon iz Amerike v Evropo bode ta stvarila Edinson in William Holzer. Telefon bode konstruirala skozi morje. Na oceanu bode telefon imel samo jedno postajo. Ta telefon bode znatno ceneji, nego dosedanje brzojavljanje v Ameriko. Za trgovino in časopisje bode telefon velikanskega pomena. — Izvenreden dvoboj sta priredila kočijaža Falgat in Ricci v Parizu. Surovo sta se opsovala, potem sta pa svojo »častno afero« poravnala z dvobojem. Za orožje sta izvolila biče. Pogoj je bil, da morata gorenji del telesa imeti odkrit. Tako sta se krvavo zmlatila in Riccija so brez zavestnega prepeljali v bolnico. — Ženo zagnal v vodnjak je kmet Prosenbauer na Nižje Avstrijskem. Porotniki so mu to surovost poplačali s petimi leti ječe. — Črnogorski prestolonaslednik Danilo se je 3. marca t. l. mudil s svojo soprogo v Trstu. — Železniška nesreča se je primerila blizu Varšave. Oseben vlak se je zaletel v neko lokomotivo. 25 ljudi je mrtvih, 32 ranjenih. Pri Deutsch Othu v Elzaciji pa se je železniški stroj s toliko silo zaletel v hišico železniškega čuvaja, da je predril steno in udril v sobo, kjer ste spali čuvajevi hčerki. Posteljo je stroj razdrobil, jedno deklico usmrtil, drugo pa težko ranil.

Društva.

(»Sloven. kršč. soc. zveza« v Ljubljani) vabi k proslavi 90 letnega jubileja sv. očeta Leona XIII., katero priredi v nedeljo, 11. marca t. l. v veliki dvorani »Kotoliškega Doma« točno ob 7. uri zvečer. Vpored: 1. Prolog. 2. »Mlini pod zemljo« ali »Zadnje ure paganstva v Rimu«. Igra v štirih dejanjih, predstavlja društveni dramski odsek. 3. Živa podoba. Pred igro in mej posameznimi točkami udarja društveni tamburaški klub. — Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 gl., II. vrste 70 kr., III. vrste 60 kr., IV. vrste 40 kr., V. vrste 20 kr. Sedeži na galeriji 40 kr. Stojšča 10 kr. Sedeži se prodajajo vsak dan od 8. ure dop. do 1. ure popoldne in od 7.—9. ure zvečer pri hišniku v »Katol. Domu« in v nedeljo zvečer pri blagajni. — Somišljeniki in somišljenice, udeležite se proslave očeta katoliške cerkve v ogromnem številu, da pokažemo ob napačnih zadnjih dni na Njegovo vzvišeno osebo svojo udanost in zvestobo velikemu socialnemu papežu!

Odbor. (Občni zbor društva slov. odvetniških in notarskih uradnikov v Celju) dne 4. t. m. je bil dobro obiskan, vendar smo pogrešali zunanje tovarise. Gg. odvetniki in notarji se vzlic posebnemu vabilu zborovanja niso vdeležili. V odbor so izvoljeni predsednikom Janez Bovha, podpredsednikom Hinko Požun, tajnikom Ivan Doberšek, njegovim namestnikom Ivan Grobelnik, blagajnikom Ognjeslav Založnik, odbornika Radivoj Moškon in Miha Korošec, katerih prvi je prevzel vodstvo glede posredovanja služb, slednji pa društvene knjižnice. Namestniki so izvoljeni: Stefan Rajh, Miha Vrečko in Anton Vrečer, vsi v Celju, pregledovalca računov pa Josip Cilensek in Ivan Pintar, oba iz Ljubljane. Ta izvolitev jamči za uspešno delovanje društva, če ga bodo podpirali tudi zunanji odvetniški in notarski uradniki s tem, da polnoštevilno pristopijo k društvu. Ker se gg. šefi vabilu niso odzvali, sklenil je zbor, prositi iste, da sami skličejo skupno posvetovanje glede nedeljskega počitka in o tem obvestijo društveno vodstvo.

(Posojilnica v Št. Lenartu pri sedmih studencih na Koroškem) je imela dne 18. febr. t. l. svoj sedmi letni občni zbor, kateri je letni račun za minulo leto enoglasno sprejel in potrdil. Vsega denarnega prometa bilo je 127.084 K 30 vin., t. j. za 12.021 K več, kakor v prejšnjem letu. Vložilo se je 43.546 K 80 vin., kar je vsekako imenitno za tako majhno okolico. Čistega dobička je bilo 708 K 32 vin., od katere svote je prišlo v posebno rezervno 374 K 32 vin., tako, da je sedaj rezervni zaklad narastel na 2003 K 22 vin. Ker so

tudi druge posojilnice obrestno, mero od vložin povišale, sklenila je tudi Št. Lenartska, da bo zanaprej dajala vlagateljem 4 % obrestij. Ob enem pa se je zvišala tudi obrestna mera od posojil in se bo trljalo od posojil na osebni kredit 5 1/2 %, od vknjižb pa 4 1/2 %.

(Posojilnica za Št. Štefan ob Zilji in okolico) je imela v preteklem letu prometa 83.690 gld. 68 kr. Vloženo je bilo 31.882 gld. 47 kr.; vzdignjeno 12.224 gld. 77 kr.; na novo se je zadrušnikom posodilo 11.637 gld.; vrnjeno je bilo posojil 4391 gld. 65 kr. Čistega dobička je bilo 406 gld. 16 kr. Od čistega dobička se pripiše rezervnemu fondu 350 gld. in ima hranilnica koncem leta 1899. rezervnega fonda 850 gld. in inventarja 225 gld. 67 kr. Dolžnikov je 168, ki dolžujejo: 29.612 gld. 72 kr.; vlagatelj je 302, ki imajo kapitala 72.303 gld. 81 kr.; po drugih zavodih ima hranilnica naloženega kapitala 42.510 gld. 22 kr. — To so glavne številke iz računa za leto 1899. Iz tega se razvidi, da hranilnica in posojilnica za Št. Štefan in okolico z božjo pomočjo lepo napreduje; tudi naši ljudje vidijo zdaj, da se ni treba bati in da niso resnične besede naših nasprotnikov, katerim seve naša hranilnica ni po volji in ki so prerokovali, da hranilnica ne bo dolgo obstala.

(Posojilnica v Slatini) je razposlala poročilo o 16. upravnem letu, kateremu posnamemo naslednje podatke: Pristopilo je 40 zadrušnikov s 144 deleži, izstopili so trije zadrušniki s 26 deleži, ostalo je 416 zadrušnikov s 1110 deleži. Novih hranilnih knjižic se je izdalo 39, uničilo pa 14, obstoji toraj 120 knjižic za 50.494 K 30 h. in iznaša povprečna vloga 420 K 78 h. Posodilo se je na novo 49 zadrušnikom, 9 zadrušnikov je pa posojilo popolnoma vrnilo, dolžnikov je toraj 365, ki dolgujejo skupaj 64.240 K 20 h, ali povprek 176 K. Čistega dobička je bilo 524 K 76 h, kateri se razdeli po sklepu občnega zborata tako le: Za dobro delne namene 177 K 54 h, ostanek 347 K 22 h se pridene rezervni zakladi, ki je narasla na 7200 K. Denarni promet je znašal 87.131 K 32 h. Aktiva znašajo 67.037 K 96 h, pasiva pa 66.513 K 20 v.

Darovi.

Družbi sv. Cirila in Metoda so meseca februarja t. l. poslali prispevkov p. n. gospoda in društva: Podružnica v Laškem trgu 39 K 40 bel., posojilnica v Kamniku 60 K, benef. Iv. Trpin v Šmartnu pri Litiji 2 K, Egid. Jeglič v Selu pri Žirovnici iz nabiralnika 8 K, podružnica v Žalcu 76 K, »šentpeterski samci« na Krasu dohodek veselice 200 K, podružnica v Ptuj 47 K, Mohorjani na Breznici 6 K, kaplan Dav. Roškar zbirko 14 K, vik. Cerjak v Mariboru zbirko 14 K, kaplan Melh. Zorko 7 K 90 bel., ženska podružnica v Ormožu 81 K 39 bel., posojilnica v Litiji 20 K, podružnica v Rušah dohodek veselice 70 K, delav. konsum. društvo v Ljubljani iz nabiralnika 1 K 28 bel., solčavski žup. Mil. Schmid dar veselih gostovavcev 8 K, posojilnica v Brežicah 20 K, prof. dr. Iv. Svetina v Ljubljani dar nekaterih Mohorjanov 4 K, hranilnica in posojilnica v Ptuj 200 K, Mohorjani v Dražgošah 3 K, žup. Iv. Sakser v Hotedrčici 4 K, posojilnica v Mariboru 200 K, neimenovan po dražbi nabrano svoto na zabavi društva »Napredek« v Gradcu 8 K 30 bel., Milka Mankoč, blagajničarica ženske podružnice v Trstu 500 K.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 8. marca. Poslanec Funke in Kaiser sta se dalj časa razgovarjala z dr. Koerberjem.

Dunaj, 8. marca. Sedaj je natančno določeno, da se vrši poroka cesaričine vdove Štefanije z grofom Lonyayem 19. marca v Miramaru.

Inomost, 8. marca. Deželni zbor tirolski se snide 26. marca.

Budimpešta, 8. marca. Nekateri listi poročajo, da bo Banffy odložil do stojanstvo ogerskega višjega dvornika.

Vojska v Južni Afriki.

Maršal Roberts je že poslal prvo poročilo o zmagovitem svojem prodiranju proti Bloemfonteinu. Na potu mej Oatfonteinom in Stinkfonteinom je zadel ob burski oddelek, bržkone ob predstražu Joubertove armade, ter ga nekako brez boja potisnil v stran in si za nekaj časa odprl pot za na-

daljno prodiranje. Burska predstraža se mu je seveda umaknila.

Na južno-oranjski meji dobro varujejo železnično zvezo z Bloemfonteinom, na jugu pri De Aaru jim bodo pa bržkone pomagali vstati.

Bruselj, 8. marca. Roberts poroča, da je odposlal 10.000 mož v Mafeking, da ga oprostite burskega obleganja.

London, 8. marca. Roberts brzojavlja iz Ofontaina 7. t. m.: Danes sem napadel nasprotnika, ki se je nahajal štiri milje severno in 11 milj vzhodno od reke Modder. Diviziji konjenikov se je posrečilo izogniti se burskemu levemu krilu. Opoldne se je sovražnik umikal na celi črti, zasledovala sta ga pehota in artilerija. Mej tem so Tuckerjeva in Calevillova divizija ter garde-brigada prekoračile reko pri Poplarsdriftu, kjer se zvečer postavi glavni tabor. Angleške izgube so majhne, ker sovražnik ni bil pripravljen na stranski napad, ki preti burski zvezi z Bloemfonteinom.

London, 8. marca. Reuterjev urad poroča iz Kapstadta 6. t. m.: Okraja Prieska in Kinhardt sta s posebno proklamacijo proglašena za dela države Oranje. Skoro vsi Afrikani v teh dveh okrajih so se pridružili vstaji. Število oboroženih vstafev cenijo na 3000 mož.

London, 8. marca. Iz Colesberga poročajo 6. t. m.: Angleški tabor se nahaja sedaj pred Oorlogspontom ob reki, več milj od Achtentanga.

London, 8. marca. Po danes objavljeni dopolnilni listi je izgubil Buller od 14. do 27. febr. 252 ubitih, 1512 ranjenih in 95 vjetih mož brez častnikov.

London, 8. marca. Iz Durbana poročajo, da je angleški oddelek iz dežele Culu prodril v Transval. Zvabil je v zaselo 60 Burov, iz katere so se pa razun sedmih vsi rešili. Po vsi deželi patrolirajo Angleži.

London, 8. marca. Težkoče, ob katere je zadela pri prodiranju Roberts-ova armada v Oranje-državi, so mnogo večje, nego se je s početka sodilo. Pomanjkanje živeža se kaže vedno občutneje. Vojaštvo se mora zadovoljiti z ovseno moko, ki je bila določena za konje. Konji so po večini nesposobni za vojno. Ker pomanjkuje tudi vode, mora se armada pomikati dalje le ob rekah. Robertsov tabor se nahaja sedaj pri Stinkfonteinu, južno-vzhodno od Ofontaina. Reka Modder upada. Gen. French je s svojimi konjiki zasledil ob severnem bregu burski oddelek, a ga ni mogel zajeti ter se je moral umakniti premoči.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni, prevel I. B.—č.

(Dalje.)

»Za Boga! Kaj je?« kriči Perpetua, hoteč steči.

»Kaj pa je? Kaj pa je?« reče Agnese, držeč jo za krilo.

»Za Boga! Ali nisi slišala?« odgovori Perpetua ter se hoče izviti.

»Kaj pa je? Kaj pa je?« ponavlja Agnese in jo zgrabi za roko.

»Vražja baba!« vzklikne Perpetua ter jo sune, da se je znebi, in steče. Tu pa se začuje bolj oddaleč sicer, a tudi bolj rezko, bolj silno krik Menicov:

»Za Boga!« zakriči tudi Agnese ter steče v diru za Perpetuo. Jedva pa sta privzdigneli pete, ko zapoje zvon. Enkrat, dvakrat, trikrat in tako dalje... Ti udarci bi bili za obe prave ostroge, ako bi jih bili še potrebovali. Perpetua dospě do vrat malce pred Agneso. Ko jih pa hoče odpravi, odpró se od znotraj in na pragu se prikažejo Tonio, Gervaso, Renzo, Lucia, ki so se skokoma pridrvili po stopnjicah. Slišali so grozno zvonjenje, in bežali brez sape, da bi odnesli pete.

»Kaj pa je? Kaj pa je?« vpraša hropeč Perpetua brata, ki pa jo za odgovor suneta v stran in zbežita. »In vidva! Kaj delata vidva tu?« vpraša nató drugi par, ko ga

spozná. Toda tudi tadva izgineta brez odgo-
vora. Perpetua ne vprašuje dalje, temveč
hiti, kamor je bilo najbolj treba, stopi naglo
v vežo in teče, kolikor more v temi, po stop-
nicah.

Par, ki je bil še vedno samó zaročen,
zadene ob Agneso, katera jim pride vsa pre-
strašena naproti.

„Ah, ali sta vidva?“ reče Agnese, s te-
žavo jecljajoč. „Kako je bilo? Kaj pomeni
zvonjenje? Zdi se mi, da sem slišala...“

„Domov, domov“, pravi Renzo, „predno
pridejo ljudje!“ Odpravijo se na pot; a tu
jim priteče naproti Menico, jih spozna, ustavi,
ter reče, na celem životu trepetajoč, s sla-
botnim glasom: „Kam greste? Nazaj, nazaj!
Toda tja! V samostan!“

„Ali si ti tisti...?“ prične Agnese.
„Kaj pa se je še zgodilo?“ vpraša Renzo.
Lucia pa vsa zbegana molči in se trese.

„Peklenščeki so v vaši hiši“, nadaljuje
Menico hropeč. „Jaz sem jih videl. Hoteli so
me ubiti. Oče Cristoforo je rekel... in tudi
vi, Renzo, rekel je, da pridite takoj. Jaz sem
jih sam videl! Božja previdnost, da sem vas
dobil vse! Povem vam pozneje, ko bomo na
planem!“

Renzo, ki je bil mej vsemi še najbolj
pri zavesti, uvidi, da je treba kreniti na to
ali na ono stran, predno se naleté ljudje
skupaj. Najbolj varno se mu je zdelo sto-
riti to, kar je svetoval, da, ves prestrašen
celó nekako zapovedoval Menico. Mej potjo,
ko ne bo več nevarnosti, bo deček lahko
vse bolj natanko razjasnil. „Pojdi naprej!“
reče mu, ženskama pa: „Pojdimo z njim!“
Obrnejo se, tekó naglo proti cerkvi, preko
cerkvenega prostora, kjer k sreči še ni bilo
žive duše, in zavijó v ozko ulico mej cer-
kvi in župniščem; pri prvi vrzeli, kojoj
opazijo v ograji, pa smuknejo skozi in hajd
čez polja!

Niso bili morda še petdeset korakov
daleč, ko se začne zbirati ljudstvo okolo
cerkve v vedno večji in večji množini. Drug
družega pogledujejo, vsakdo ima na jeziku
kako vprašanje, nihče pa nobenega odgo-
vora. Oni, ki so došli prvi, hité k cerkve-
nim vratom. Dobé jih zaprta. Nato tekó k
zvoniku. Jeden izmed njih nastavi usta na
okence v zidu, podobno strelni lini in za-
kriči: „Kaj pa je, za vraga?“ Ko začuje
Ambrogio znan glas, izpusti vrv. Iz hrupa
sklepa, da je došlo uže mnogo ljudij, zato
odgovori: „Takoj odprem!“ Naglo potegne
naše hlače, katere je bil prinesel pod paz-
duho s sabo, ter hiti od znotranje plati k
cerkvenim vratom in jih odpre.

„Kaj pomeni ta direndaj?“ — Kaj je?
Kje je? Kdo je?“

„Kako, kdo je?“ reče Ambrogio, z jedno
roko držeč za kljuko pri vratih, z drugo pa
za rob hlače, katere je preveč hitro oblekel.
„Kaj? Ali ne veste? Ljudje so v hiši gos-
poda kurata! Pogum, ljudje! Pomagajte!“
Vsi se obrnejo k župnišču, hité v trumah
tja, gledajo kvišku, vlečejo na ušesa: vse
tiho! Drugi hité k durim, ki pa so zaprte
in zapahnjene, kakor da se jih ni nihče pri-
taknil. Tudi ti gledajo kvišku. Niti jedno
okno ni odprto, vse je tiho. (Dalje prih.)

Gobe, venecijanske in španske. Najceneje ima
v zalogi trdka **BRATA EBERL** v
Ljubljani, Franciskanske ulice.
Vnana naročila proti povzetju. 228 22 11-10

Cena žitu na dunajski borzi

dné 7. marca 1900.			
Za 100 kilogramov.			
Pšenica za pomlad . . .	gl.	7 57	do gl. 7 58
„ „ maj-juni . . .	„	7 64	„ „ 7 65
„ „ jesen . . .	„	7 84	„ „ 7 85
Rž za pomlad . . .	„	6 53	„ „ 6 54
„ „ maj-juni . . .	„	6 62	„ „ 6 63
„ „ jesen . . .	„	6 74	„ „ 6 75
Turšica za maj-juni . . .	„	5 41	„ „ 5 42
„ „ jul-avgust . . .	„	—	„ „ —
Oves za pomlad . . .	„	5 20	„ „ 5 21
„ „ maj-juni . . .	„	5 30	„ „ 5 31
„ „ jesen . . .	„	—	„ „ —

Meteorologično poročilo.

Čas opa- zovanja	Stanje buro- metra v mm.	Tempe- ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
9. zveč.	135.7	—2.6	brezv.	jasno	00
7. jut.	137.9	—7.5	sl. jz.ah	jasno	
2. popol.	138.3	+4.7	sl. jug	„	
Srednja večerajšnja temperatura — 4° normale: 2.2°.					

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo

od dné 25. februarja do dné 3. marca.

	K h		K h
Goveje meso I. v. kg	128	Pšenična moka 100 kg	27 40
„ „ II. „	112	Koruzna „	17 —
„ „ III. „	96	Ajdova „	36 70
Telečje meso „	120	Fižol, liter „	16 —
Praščje „ sveže „	120	Grah „	20 —
„ „ prek. „	143	Leča „	24 —
Kostrunovo meso „	80	Kaša „	22 —
Maslo „	2 —	Ričet „	22 —
Surovo maslo „	190	Pšenica „ 100 kg	18 40
Mast praščja „	140	Rž „	15 —
Slanina sveža „	120	Ječmen „	14 —
„ „ prekajena „	144	Oves „	13 60
Salo „	120	Ajda „	18 40
Jajce, jedno „	—	Proso, belo „	20 —
Mleko, liter „	18	„ „ navadno „	14 —
Smetana, sladka liter „	80	Koruz „	14 60
„ „ kisl „	80	Krompir „	5 —
Med „ „ kg	—	Drva, trda, seženj „	15 —
Piščanec „	120	„ „ mehka „	10 50
Golob „	40	Seno, 100 kg „	—
Raca „	140	Slama „	—
Zajec „	—	Stelja „	—

215 1-1

Cecilija Matičič javlja vsem sorod-
nikom, prijateljem in znancem prežalostno
vest o smrti svojega nepozabnega očeta, gos-
poda

Boštijana Matičiča
posestnika in meščana v Kamniku

ki je po kratki mučni bolezni, previden s sve-
timi zakramenti za umirajoč, danes ob 5.
uri zjutraj blaženo v Gospodu zaspal.

Truplo dragega ranjcega se bode v petek
dné 9. marca ob 5 uri popoldne v hiši na
glavnem trgu svečano blagoslovilo in potem
na pokopališču na Žaljah pokopalo v lastni
rakvi.

Svete maše zadušnice se bodo brale v
farni cerkvi na Šutai.

V Kamniku, 8 marca 1900.

Pleskarski in lakirarski obrt

A. Bricel ✿ ✿ ✿ ✿

F. Oražem & ✿ ✿ ✿ ✿

J. Korbar ✿ ✿ ✿ ✿

✿ ✿ 30 Florjanske ulice 30

se priporoča spoštovanemu občinstvu
za izvršitev vseh v to stroko spada-
jočih del po najnižji ceni. 114 6-4

Klobuke in slamnike

100 **snazi** in po novi šegi **prenareja** 10-5
C. Brilli. Reselnova cesta št. 16.

Polenovko,
dobro namočeno, priporoča
Rudolf Petrič,
trgovina s specerijskim blagom.
**Valvaxorjev trg št 6, nasproti kri-
žanski cerkvi.** 200 6-2

Lepa
mesečna soba in kabinet

z lepim razgledom na Sv. Jakoba trg in posebnim
uhodom, meblavana ali ne, je **takoj oddati** po
nizki ceni v **Rožnih ulicah št. 15.**
Vprašanja naj se stavijo na lastnika te hiše
Karol Lenč-ta v Laverici pri Ljubljani ali pa
na gosp. **Virmalerja**, gostilničarja pri **Lozerju** v
Ljubljani.

V imenovani gostilni se točijo najboljša
naravna kranjska, štajerska in hrvaška

vina

katera se zelo priporočajo. 186 2

Leopold Tratnik
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27
priporoča prečast. duhovščini in slav.
cerkvenim predstojnikom svoje izdelke in zalogo

**cerkvenih posod
in orodja**
po nizkih
cenah.

GRIČAR & MEJAČ
LJUBLJANA, PREŠERNOVE ULICE št. 9

196 6-2

Ilustrovani ceniki na zahtevo zastoj in franko.

naznanjata svojim cenj. odjemalcem,
da so došle krasne novosti za spo-
mladno in poletno sezono tako v
oblekah za dame in deklice, kakor
tudi za gospode in dečke. in prosita
prav številnega obiska. * * *

Dunajska filialka
Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vred-
nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
984 31 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka
na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnice v akcijskih 20,000.000 K.
Reservni zaklad nad 7,500.000 K.
Centrala v Pragi.
Podružnice v Brnu, Plznju, Budejovicah, Pardubicah,
Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.			
Dné 8. marca.			
Skupni državni dolg v notah . . .	99-30	20 mark . . .	23-64
Skupni državni dolg v srebru . . .	99-25	20 frankov (napoleonor) . . .	19-28
Avstrijska zlata rent 4% . . .	98-20	Italijanski bankovci . . .	90-05
Avstrijska krona rent 4%, 200 kron . . .	99-35	C. kr. cekini . . .	11-38
Avstrijska krona rent 4%, 200 kron . . .	98-10	Dné 7. marca.	
Ogerska zlata rent 4% . . .	93-70	3-2% državne srečke l. 1851, 250 gld. . .	164 —
Ogerska krona rent 4%, 200 . . .	127-25	5% državne srečke l. 1860, 100 gld. . .	160 —
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld. . .	234-80	Državne srečke l. 1884, 100 gld. . .	2-0 —
Kreditne delnice, 160 gld. . .	243-65	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron . . .	96-20
London vista . . .	118-45	Tisne srečke 4%, 100 gld. . .	141-30
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. . .	118-45	Dunavske vravnave srečke 5% . . .	257-25
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878 . . .			
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4% . . .			
Prioritetne obveznice državne železnice . . .			
južne železnice 3% . . .			
južne železnice 5% . . .			
dolenjskih železnic 4% . . .			
Kreditne srečke, 100 gld. . .			
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld. . .			
Avstrijskega rubežnega križa srečke, 10 gld. . .			
Ogerskega . . .			
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld. . .			
Rudolfove srečke, 10 gld. . .			
Salmove srečke, 40 gld. . .			
St. Genois srečke, 40 gld. . .			
Waldsteinove srečke, 20 gld. . .			
Ljubljanske srečke . . .			
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld. . .			
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. . .			
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld. . .			
Akcije južne železnice, 200 gld. sr. . .			
Splošna avstrijska stavbna družba . . .			
Montanska družba avstr. plan. . .			
Trboveljska premogarska družba, 70 gld. . .			
Papirnih rubljev 100 . . .			

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za agube pri zrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje.
Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MEHCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče višje
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.